

Nádor štítné žlázy, odhalený při vyšetření v rámci screeningu poruch štítné žlázy

Těhotné a ženy do jednoho roku po porodu jsou z hlediska výskytu onemocnění štítné žlázy rizikovou skupinou. Protože průměrný věk gravidních žen v České republice za posledních dvacet let vzrostl nejméně o šest let, zvýšilo se logicky i množství žen, u kterých se onemocnění štítné žlázy projeví před otěhotněním nebo v průběhu těhotenství, případně v poporodním období.

Mnohdy zůstanou nepoznána, a tak mohou nepříznivě ovlivnit zdravotní stav matky i dítěte. Neléčené či nesprávně léčené poruchy funkce štítné žlázy mohou být spojeny s preeklampií, předčasným porodem, výskytem depresí v poporodním období, nízkou porodní hmotností dítěte, vývojovými vadami či poruchami neuropsychického vývoje. Včasně zachycení tyreopatií u fertálních či těhotných žen má velký význam nejen pro zdraví ženy a správný průběh gravidity a porodu, ale také pro zdraví narozených dětí. Proto VZP začala od 1. 4. 2009 hradit všem těhotným ženám, které jsou u ní pojištěny, vyšetření štítné žlázy.

V regionu Havlíčkův Brod screening probíhal od 1. 1. 2004 do 31. 8. 2008 v rámci výzkumného záměru. Byl organizován následovně: Gynekolog odebral těhotné ženě při první návštěvě v ambulanci vzorek krve, ve kterém byly mimo jiné vyšetřeny také hladiny hormonu stimulujícího štítnou žlázu, protilátky proti tkáni štítné žlázy a volný tyroxin. Pokud byl některý z výsledků abnormální, byla těhotná žena pozvána k podrobnému vyšetření endokrinologem. Pacientky byly bez ohledu na výsledek vyšetřeny nejen v těhotenství, ale také za tři měsíce po porodu. Tato organizace se osvědčila a nyní je opět využívána při realizaci screeningu poruch štítné žlázy.

V těhotenství se z chorob štítné žlázy setkáváme s hypothyreózou, nejčastěji

vyvolanou autoimunitní tyreoiditidou, méně často s hypertyreózou (tyreotoxikózou), která doprovází Gravesovu chorobu. Výjimečně jsou však zachyceny i pacientky s nejzávažnější diagnózou – zhoubným nádorem štítné žlázy.

Kazuistika

Pacientka M. P. se k nám objednala na doporučení svého gynekologa v 9. týdnu těhotenství pro zvýšené protilátky proti tyreoperoxidáze. V rodinné anamnéze zmiňuje babičku, která se léčila se štítnou žlázou. Dvě předchozí těhotenství byla ukončena porodem zdravého dítěte v termínu. Současné těhotenství skon-

čilo samovolným potratem v 10. týdnu gravidity.

Při endokrinologickém vyšetření se pacientka cítí dobře, potíže neudává. Tělesná hmotnost 76 kg, výška 162 cm, tep 80/min, krevní tlak 100/60 mmHg. Vyšetření pohmatem neprokázalo zvětšení ani nerovnosti. Vyšetření ultrazvukem ukazuje malý hypoechogenní uzlík, ze kterého byla odebrána biopsie, cytologické vyšetření potvrdilo diagnózu tumoru štítné žlázy. Na základě těchto výsledků byla pacientce navržena léčba – operativní řešení, s nímž pacientka souhlasila. Po operaci štítné žlázy v březnu 2006 nastoupila na léčbu radiojódem v květnu 2006. Po té byla bez potíží, byla nasazena dávka hormonu Letrox, která se postupně upravovala. Ještě před ukončením pracovní neschopnosti se u pacientky objevily subjektivní potíže – bolesti hlavy, závratě, únava, bolest na hrudi a v oblasti hrtnanu. Šlo spíše o obavy psychického rázu v souvislosti s možným novým propuknutím nemoci. Zde nejvíce pomohlo citlivé vysvětlování, že operací bylo vše vyřešeno, přesto byla odeslána na ultrazvuk krku, CT vyšetření hrudníku, do otorinolaryngologické a neurologické ambulance. Všechna vyšetření potvrdila negativní nálezy a pacientka je nyní celkem bez potíží, léčena supresní dávkou Letroxu a v pravidelných intervalech sledována naší endokrinologickou poradnou.

(spitalnikovasyvie@seznam.cz)

Hana Mokrá
Diabetologická ambulance Interního oddělení Nemocnice Havlíčkův Brod

1979: maturita na SZŠ, Havlíčkův Brod; **1979–1993:** Interní odd. Nemocnice Havlíčkův Brod, JIP; **od 1993:** Diabetol. ambul. tamtéž; **1995, 1996, 1997:** kurs moder. diabetologie, Eduk. centrum pro diabetiky ve spolupráci s Klin. diabetologie IKEM

MUDr. Mgr. Sylvie Špitálníková
Interní oddělení Nemocnice Havlíčkův Brod

1989: maturita na gyn., Kolín; **1989–1994:** Farmac. fakulta UK v Hradci Králové; **1993–1999:** Lékař. fakulta UK tamtéž; **1994–1999:** asist. na kat. Lékař. chemie a biochemie LF UK v Hradci Králové; **od 1999:** Interní odd. Nem. Havlíčkův Brod, péče o těhotné s tyreopatiemi a diabetem; edukuje, přednáší a publikuje v odborných i patientských časopisech

